

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophevelse af lov om regulering af kreditformidling [af Stetter m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 8) findes i tillæg A. sp. 29, fremsættelsen i tidenden sp. 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Økonomiministeren (Nyboe Andersen):

Da loven om kreditformidling var til behandling her i tinget sidste oktober, gav jeg sammen med andre ordførere for den daværende opposition udtryk for, at jeg ikke var tryk ved, at en lov, der var så betydningsfuld og så vidtrækkende, skulle jages igennem folketinget på ganske få dage. Det er jo en lov, der, sådan som den nu er udformet, giver vide bemyndigelser til at indføre reguleringer, så man må mene, at pengeinstitutterne må føle sig usikre over for, hvilke grænser der kan sættes i fremtiden for deres udlånsaktivitet, hvilke indskrænkninger der kan blive tale om osv. Det er navnlig denne vide bemyndigelse, som vi fra venstres side og som jeg som ordfører dengang vendte mig imod, også dette at man ganske uspecificeret ville ramme lån til forbrugsformål. Jeg mente, at en lov af dette indhold burde have en anderledes grundig behandling og forberedelse, end det var evident at det daværende lovforslag havde fået.

Nu foreligger der altså et forslag fremsat af medlemmer af det konservative folkeparti om ophevelse af loven. Det hedder i forslagsstillernes bemærkninger til lovforslaget, at man er klar over, at der kan være brug for en anden og langt mildere kreditformidlingslov i en overgangsperiode, og man siger lidt om, hvad formålet med en sådan ændret lov skulle være.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at der kan være behov for en begrænset bemyndigelseslov, en lov, der i begrænset omfang — men fornødent omfang — kan støtte Danmarks Nationalbanks stilling, når den forhandler med pengeinstitutterne om aftaler

til styring af kreditten. Det er jo sådan, at der tidligere har været pengeinstitutter, der unddrog sig forpligtelserne i henhold til sådanne aftaler, og der kan være en begrundelse for at sikre, at dette ikke kan gøres.

Jeg ville gerne nedsætte en lille og hurtigt arbejdende arbejdsgruppe med repræsentanter for Nationalbanken, handelsministeriet og økonomiministeriet til at se på, hvordan man kunne tilpasse lovens bestemmelser ud fra dette hensyn på en mere hensigtsmæssig måde og begrænse den til de områder, hvor man må mene der er brug for en sådan lov, og jeg vil hermed tilsige regeringens støtte til udvalgsarbejdet. Jeg tror, det er nyttigt, at vi får et sådant arbejde i gang, og at udvalget tager sig tid til et grundigt arbejde, det grundige arbejde, vi ikke fik lejlighed til at gøre, da den nugældende lov blev til.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg håber, også de to partier, der i efteråret gennemførte loven, vil medvirke til, at et sådant udvalgsarbejde får et positivt forløb.

Per Hækkerup (S):

Jeg vil da gerne svare positivt på det sidste spørgsmål, økonomiministeren stillede, vi vil gerne være med til et grundigt udvalgsarbejde. Kan det strække sig over lige så lang tid, som forsikringskommissionen har strakt sig, så virker loven jo i hvert fald efter sin oprindelige hensigt i den periode, og det er vi da villige til at overveje.

Så vil jeg gerne sige, at man skal se den lov, som i sin tid blev gennemført, som et led i en samlet økonomisk politik, og jeg stiller mig noget uforstående over for, at regeringen mener med det sæt af indgreb, regeringen har foreslået, at det ville være rigtigt at foretage en sådan lempelse af reguleringen af kreditgivningen i Danmark.

Jeg kan ganske særlig ikke forstå det, når økonomiministeren udtaler sin skepsis over for, at bemyndigelsen skal kunne udnyttes til at begrænse forbrugslån. Det må dog være klart og tydeligt i forlængelse af det, man har tilkendegivet fra regeringens side, at en sådan bemyndigelse fortsat opretholdes og udnyttes.

Men jeg vil da være interesseret i, at vi i det udvalg, som skal beskæftige sig med lovforslaget, får en bedømmelse af, hvorledes erfaringerne har været i den forholdsvis

[Per Hækkerup.]

korte periode, den eksisterende lov har fungeret. Jeg mener at vide, at den stort set har fungeret hensigtsmæssigt, og at de administrative besværligheder ikke var så store, som man gav udtryk for fra forskellig side, da vi drøftede det daværende lovforslag i oktober måned. Men det kan vi vel få oplyst under udvalgsarbejdet.

Jeg tror altså, det vil være en svækkelse af vores økonomiske politik, hvis man følger det konservative forslag, og selv om vi naturligvis ikke vil afvise at overveje de erfaringer, der er opnået, skal man ikke på forhånd regne med, at socialdemokratiet er indstillet på at støtte det foreliggende lovforslag om ophævelse af lov om regulering af kreditformidling. Vi har den opfattelse, at det er en nødvendig bestanddel af den samlede økonomiske politik.

Tillisch (FP):

Fremskridtspartiet kan støtte det konservative folkepartis lovforslag i den form, det foreligger som hovedforslag. For så vidt angår de tanker, der er nedfældet i bemærkningerne om forhandling om en afløsning med et andet system, noget, økonomiministeren også var inde på, ville vi nok se mindre positivt på det.

Vi var jo ikke medlemmer af dette høje ting, da den lov blev gennemført, som nu er tænkt ophævet, men det er vores opfattelse, at det var en paniklovgivning, som blev til, uden at man på daværende tidspunkt lyttede nok til de mennesker og de virksomheder, som skulle virke med denne lovgivning.

Når hr. Per Hækkerup sikkert med megen ret kan sige, at loven synes at have fungeret tilfredsstillende, kan det meget vel være rigtigt, men det er vel et spørgsmål, i hvilket omfang den egentlig er kommet til at fungere. Jeg vil dér gerne sige, at det er vor opfattelse, at for det første selve den omstændighed, at man har økonomiministeren som kongelig bankkommisær til at føre tilsyn med Nationalbanken og den kreditpolitik, der føres dér, er tilfredsstillende, og det er for det andet vor opfattelse, at de frivillige ordninger, der har været imellem Nationalbanken og pengeinstitutterne, og som dels omfatter deponeringsordninger, dels udlånsloft, også har fungeret tilfredsstillende.

Det, man søgte indført med den gældende lov, var det, der med et smukt fremmedord kaldes selektiv långivning, hvor man søgte at fordele imellem forbrug og boligformål på den ene side og det, man kaldte erhvervsformål og konkurrenceformål, på den anden side. Det viste sig, sådan er i hvert tilfælde vore oplysninger, at da man skulle prøve at finde frem til, hvordan situationen i så henseende rent faktisk var, altså hvordan de givne lån fordelte sig på disse områder, manglede der statistiske oplysninger til at belyse dette, så man havde faktisk ikke nogen rigtig pejling af, om der var noget egentligt behov for en sådan selektiv lånepolitik.

Dertil kommer endelig, at det er vor opfattelse, at de finansielle markeder optræder som forbundne kar, således at det, man trækker ud eller fylder på det ene, henholdsvis fyldes på eller trækkes fra et andet. Der sker, sagt med andre ord, i det praktiske liv en substitutionsproces, hvor lånemuligheder af én art afløses af andre, hvis de ikke længere står til rådighed.

Det, jeg her har sagt, er også fremført ved tidligere lejligheder af andre, det er mig fuldt bekendt, og man er dér endt i det, som vel nok er kernen i hele denne regulering af kreditformidlingen, at man forvrider pengemarkedet og leder de penge, de lånsøgende, ind på andre og i mange tilfælde langt mindre heldige låneformer. Man fremelsker med andre ord det, der kaldes det grå, for ikke at sige det sorte pengemarked, man fremelsker bagmænd og alt, hvad deraf følger.

Det er vor principielle indstilling til långivning og til regulering af en sådan långivning, og vi kan derfor kun hilse med glæde, at man nu søger denne lovgivning ophævet.

Bøggild (V):

Det kan vist ikke komme bag på ret mange af de meget få i denne sal, at venstre ser velvilligt på det foreliggende lovforslag; det fremgår dels af økonomiministerens bemærkninger, dels af, at der allerede i åbningstalen var en velvillig henvisning til forslaget fra statsministerens side. Nu efterlyser hr. Per Hækkerup beskedent, hvordan erfaringerne har været med loven i den korte tid, den har eksisteret, og skønt jeg ikke tror, hr. Per Hækkerup egentlig trænger til nogen særlig belæring, vil jeg godt

[Bøggild.]

komme med nogle få bemærkninger.

Loven er en bemyndigelseslov, og bemyndigelsen falder i 2 hovedafsnit. Det ene er bemyndigelsen til at etablere kassebindingsregler angiveligt med det sigte i situationer, hvor der er for stor en likviditet, så man kan frygte en for kraftig udlånsstigning eller for kraftig vækst i pengeinstitutternes andre aktiviteter, at man da ligesom kan nedfryse den overskydende likviditet.

Dér vil jeg gerne sige, at dette er for det første på kort sigt ganske overflødigt, al den stund pengeinstitutternes likviditet er stram, al den stund statsfinanserne i øjeblikket suger kraftigt, al den stund det vist er en kendsgerning, at der fra vort betalingsforhold over for udlandet i det kommende år eller to vil udgå temmelig stærke kontraktive virkninger på pengeinstitutternes likviditet.

Men det er også overflødigt på længere sigt, fordi Nationalbanken, som det allerede er blevet nævnt heroppefra, har andre virkemidler til sin rådighed. Nationalbanken kan næsten fra den ene dag til den anden genoplive deponeringsaftalerne, Nationalbanken har en enorm obligationsbeholdning, ved hjælp af hvilken den kan drage likviditet ind fra pengeinstitutterne, hvis man synes, likviditeten er for rigelig. Man kan stramme de regler, der gælder for genbelåning af pengeinstitutternes aktiver. Og jeg synes, det er værd at mærke sig, at Nationalbanken i de oplysninger, man gav til udvalget under behandlingen i efteråret af det forslag, der nu er lov, understregede, at alle udenlandske erfaringer tyder på — man har jo kassebindingsregler mange steder i udlandet — at effektiviteten af kassebindingsregler med hensyn til at styre kreditpolitikken, kreditudviklingen, er væsentlig mindre, end man egentlig havde forestillet sig på forhånd.

Den anden hovedbemyndigelse er bemyndigelsen til at gennemføre det, der kaldes en selektiv kreditpolitik, altså inden for udlånsloftets rammer at omdirigere midler, navnlig fra byggelån, fra forbrugsprægede lån over til erhvervsprægede lån.

Om dette vil jeg gerne sige, at for så vidt angår byggelåne, må det være aldeles overflødigt i øjeblikket med et sådant dobbeltinstrument, for man har jo i øjeblikket

den direkte byggeregulering, og når man via systemet med igangsætningstilladelser kan kontrollere, hvor meget byggeri der skal gå i gang, forekommer det mig ikke særlig fornuftigt at etablere et nyt styringsinstrument, som i givet fald kun kunne have til formål at forhindre, at man finansierer det byggeri, man i øvrigt har givet tilslutning til at sætte i gang.

For så vidt angår lån til forbrug, er det som bekendt ikke særlig nødvendigt i øjeblikket at dæmpe forbruget ned, hvis man kan tro det økonomiske sekretariats nye konjunkturvurdering, hvori det understreges, at man må regne med, at forbruget i det kommende års tid eller så i modsætning til, hvad vi oplevede i mange år, ikke vil vokse kraftigt, men sandsynligvis stagnere. Men nu vel, hvis vurderingen viste sig at være forkert, kan man jo med ret kort varsel gribe ind over for sådanne forbrugsprægede lån simpelt hen inden for det aftalesystem, som Nationalbanken har med pengeinstitutterne.

At bemyndigelsen til at føre en selektiv kreditpolitik er direkte skadelig i forskellige henseender, behøver jeg ikke at fordybe mig så meget i, fordi hr. Tillisch allerede har beskæftiget sig med de virkninger i retning af at opdyrke nye jagtmarker for bagmænd, som en for streng selektiv kreditpolitik kan fremkalde.

Jeg synes dog lige, man skal mærke sig, at fører man den begrænsende politik over for forbrugsprægede lån for vidt, får man en utilsigtet bivirkning, den nemlig, at man fratager sparerne i dette land et af de sidste motiver, de har til at spare op, nemlig det motiv, at man gennem en opsparing bliver belønnet med at få stillet visse kreditfaciliteter til rådighed.

Jeg synes heller ikke, det skal forties, at en vidtgående selektiv kreditpolitik, specielt over for forbrugsprægede lån, meget vanskeligt vil kunne kontrolleres — i hvert fald hvis man ikke udvider meget stærkt det statistiske apparat, man allerede har i pengeinstitutterne og i Danmarks Statistik.

Den eneste fordel, så vidt jeg kan se, man har haft af denne bemyndigelseslov, er, at man har styrket Nationalbankens forhandlingsposition over for de ganske få pengeinstitutter, som hidtil ikke har villet være med.

[Bøggild.]

Derfor kan jeg på venstres vegne sige om dette forslag, at vi er indstillet på en velvillig udvalgsbehandling med det sigte at begrænse bemyndigelserne til det minimum, der er nødvendigt for at give Nationalbanken den fornødne forhandlingsstyrke over for samtlige pengeinstitutter.

Dagmar Andreasen (RV):

Det radikale venstre stemte imod, dengang den lov blev vedtaget, som de konservative nu foreslår ophævet. Når vi gjorde det, er det ikke, fordi vi er tilfredse med eller mener, at samfundet er tjent med den måde, opsparet kapital som helhed geninvesteres på, men mere fordi vi tror på, at det er bedre at motivere end at dirigere, og når det drejer sig om en kapitalanbringelse, er det fremodentlig det eneste, der overhovedet har en chance for at lykkes.

Siden lovforslaget blev vedtaget, har vi fået PP II, og spørgsmålet om, hvad opsparringen bliver brugt til, er jo ikke blevet mindre aktuelt, siden vi havde debatten sidst. Det er vel ikke forkert at sige, at vi nu har fået en redegørelse, der på grund af sin oprindelse kan siges at have et blåt stempel, der klart og tydeligt siger, at der må investeres mere i produktion, hvis vi skal gøre os håb om at opretholde vor levestandard og om muligt forbedre den, med de meget store krav der ligger inden for uddannelsessektoren, pensionssektoren og social- og sundhedssektoren, i årene fremover.

Det gik sådan set også tydeligt igennem i den diskussion, der blev ført ved førstebehandling af loven, at man var klar over disse problemers beståen. Men jeg har alligevel lyst til ved denne lejlighed at pege på, at mange erhvervsvirksomheders problemer ikke i første række er et problem om at få en udvidet kassekredit, som banken kan sige op eller skære ned, så snart der kommer en sky på himlen. For mange virksomheder er problemet at skaffe sig en ansvarlig anlægskapital eller en udvidelse af den ansvarlige anlægskapital. Det kræver forbedret indtjening, men selv for firmaer, hvor indtjeningen er tilfredsstillende, er der ofte ingen risikovillig dansk kapital at finde. Helt galt er det selvfølgelig, at der også findes veletablede firmaer, der må konstatere, at det er

mere tillokkende for dem at investere i obligationer og pantebreve end at udvide produktionen.

Jeg er godt klar over, at disse bemærkninger kun indirekte har at gøre med loven om kreditformidling, men de har det også indirekte, fordi det er de problemer, man har beskæftiget sig med, når man har talt om, at man ville dirigere kapitalen.

Vi vil gerne spørge økonomiministeren, om der inden for EF er fælles regler på vej med hensyn til kreditregulering, som gør, at loven ikke skal totalophæves, men blot skal ændres. Det var jo især § 1, stk. 2, det radikale venstres ordfører var betænkelig ved, da loven i sin tid var til første behandling.

Jeg bemærkede mig, at økonomiministeren talte anderledes dæmpet i dag, end økonomiministeren gjorde som ordfører for venstre ved lovens førstebehandling, og det er forståeligt nok. Dengang var det ligesom hovedproblemet ifølge økonomiministerens opfattelse, at kreditpolitikken, finanspolitikken og pengepolitikken ikke havde været ført rigtigt. Jeg vil kun lægge til, at det er svært at overbevise erhvervslivet om, at hverken finans- eller pengepolitik kan klare de finansieringsproblemer, som dansk erhvervsliv står over for i årene fremover.

Men inden det radikale venstre tager stilling til, om vi vil stemme for lovens afskaffelse, eller vi vil stemme for en ændret affattelse af loven, vil vi gerne have lovforslaget til udvalgsbehandling og dér høre, hvilke argumenter og synspunkter der måtte være for henholdsvis det ene og det andet; selve spørgsmålet om hensynet til EF spiller også ind i vores vurdering af lovforslaget.

Børge Johansen (CD):

Den lov, som her foreslås ophævet, er jo affødt af frygt for en forvriddning af kreditgivningen, og argumentationen i sin tid støttede sig på enten registreringer af eller formodninger om, at stærkt forbrugsbetonede formål fik forret frem for investeringsformål.

Det var, syntes man, fornuftbetonede bevæggrunde, der førte til loven, men jeg tør da ikke sige i dag, om ikke de bevæggrunde, som taler for en ophævelse af loven, respektive en mildnelse, er nok så vægtige, og derfor vil vi se med sympati på en behandling af lovforslaget i et udvalg.

Aage Frandsen (SF):

Ved behandlingen af forslaget til den lov, som nu foreslås ophævet, var mit parti tilhænger af en samfundsregulering af kreditformidlingen her i landet, og den debat, vi havde i folketinget ved den lejlighed, og som vel delvis gentages her, viser tydeligt, at der er partier, som ønsker, at den private sektor nogenlunde skal klare sig uden samfundsindblanding, mens der er andre partier, derunder mit parti, som ønsker, at samfundet i høj grad skal blande sig i det private erhvervslivs dispositioner og i bankernes dispositioner over for det private erhvervsliv.

Da vi i sin tid stemte for loven, var det, fordi denne lov trods alt var et skridt på vejen i retning af, at samfundet fik større indflydelse på kreditformidlingen. Under en socialdemokratisk regering havde vi også grund til at regne med, at man ville benytte sig af loven.

Svagheden ved loven er jo, at det er en slags bemyndigelseslov, som ikke tvinger regeringen til at gøre netop de og de ting, som man måske fra visse partiers side ønsker, og vi kan nok også erkende, at når vi nu har en venstre-regering, er denne lov, som nu foreslås ophævet, mindre værd, end da vi havde en socialdemokratisk regering. Men vi ønsker alligevel at bevare loven ud fra den betragtning, at det trods alt er det mindste, vi kan regne med, også når det er en venstre-regering.

Men som sagt, det, vi i virkeligheden ønskede, var at gå langt videre, end loven giver mulighed for, idet vi ønsker, at samfundet, folketing, regering, skal give de generelle retningslinjer, og at Nationalbanken helt og fuldt skal under samfundets kontrol som en statsbank. Derfor vil vi gå imod det forslag, som ligger her, om at ophæve dette meget begrænsede forsøg på fra samfundets side at regulere kreditformidlingen.

Jens Møller (KrF):

I kristeligt folkeparti går vi principielt ind for, at afgørelserne skal tages så nær de implicerede parter som muligt, og at der kun bør være en højere instans inddraget i beslutningsprocessen de steder, hvor der kan påvises virkelig vægtige grunde for det. Det vil altså sige, at vi mener, staten bør blande sig mindst muligt i den måde, de

enkelte mennesker ønsker at indrette sig på, også hvad erhvervsliv angår.

Med hensyn til det specielle tilfælde her skal jeg ærligt indrømme, at vi står lidt usikkert over for virkningerne af loven i den tid, den har fungeret, og hvilken gavn den har gjort og må kunne gøre i fremtiden. Vi vil meget gerne have nogle flere oplysninger om disse ting, og derfor går vi gerne ind for, at lovforslaget nu går i udvalg. På forhånd er vi positivt indstillet over for det, men vi vil gerne vide noget mere om det, inden vi tager vor endelige stilling.

Kaj Hansen (DKP):

Det konservative folkeparti har redegjort for, hvorfor det ønsker loven ophævet. Der kunne jo også ligge nogle politiske betragtninger bagved. Jeg har bl. a. læst i et blad, at et af argumenterne for ophævelse var, at en sådan bemyndigelseslov måske også kan bruges af en socialdemokratisk regering. Kunne det tyde på, at det konservative folkeparti ikke har ret megen tiltro til venstre-regeringens levetid, at man næsten på forhånd vil sikre sig, at en anden regering ikke skal komme til at bruge denne bemyndigelseslov?

Den indgåede aftale omfatter 3 punkter; det ene er fastsættelse af udlånsloft, det andet er indførelse af kassebindingsregler, og det tredje er regulering af kreditgivning til bestemte formål.

Nu er der jo rejst spørgsmålet her om, hvordan disse bestemmelser har virket, og dér vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger angående det tredje punkt, som i aftalen lyder: ved aftalen påtager pengeinstitutterne sig indtil videre at være yderst tilbageholdende med ydelse af lån til finansiering af forbrug.

Dette medfører bl. a., at man ophører med at anvende udlånsformer, ifølge hvilke udlån ydes mere eller mindre automatisk og uden særlig sikkerhedsstillelse, som f. eks. personlån, lønkontolån, såkaldte akademikerlån, quicklån etc. Jeg vil gerne sige, at vi er vidende om, at der er adskillige banker, der har været meget afvisende over for dem, vi kalder de små låntagere, på baggrund af disse bestemmelser. Der er endog adskillige, som blankt har afvist at give små låntagere lån til ganske nødvendige ting.

Lad mig f. eks. nævne den bygningsarbej-

[Kaj Hansen.]

der, som må køre over store afstande fra arbejdsplads til hjem; hvis hans bil bryder ned, må han have et andet køretøj, men han afvises i banken, og hvad betyder det så i virkeligheden? Det betyder i virkeligheden, at han i stedet for et lån i banken, hvis rente er, ja, den er efterhånden steget til omkring 14-15 pct., skydes over til automobillahandleren, og dér klarer han det jo ikke med en rente på 14-15 pct., nej, dér er det 24 og 30 pct. eller flere procent, det drejer sig om.

Også for varige forbrugsgoder har det været sådan, at disse bestemmelser er gået ud over de små låntagere, for i stedet for at få et lån i banken har de måttet købe på afbetaling, og det har været renter på 35 pct. og 40 pct., de har måttet give for nødvendige forbrugsgoder.

Det er altså i første række ikke selve loven, vor kritik retter sig imod, det er i og for sig de virkninger, denne lov har haft over for de små låntagere, og derfor vil vi gerne se, hvad man vil sætte i stedet for loven. Vi vil gerne se nogle mere klare regler, således at det fremover kan sikres, at de små låntagere ikke bare kastes over på afbetalingshandel, hvor de skal betale det dobbelte i rente af de lån, som de ellers kunne få i en bank eller sparekasse.

Flygaard (DR):

Vi kan støtte det konservative forslag om ophævelse af kreditformidlingsloven.

Jeg vil gerne henvise til de bemærkninger, jeg gjorde under finanslovsforslagets første behandling. Jeg skal her blot understrege, at det er vor opfattelse, at restriktive indgreb på penge-, kredit- og kapitalmarkedet rummer en fare for et gråt pengemarked, hvor den svage altid vil komme til at stå endnu svagere.

Hr. Stetter har gjort et par bemærkninger om Nationalbankens stilling, som jeg gerne vil kommentere. Der er vel næppe nogen, der for alvor kan mene, at vi skal have en nationalbank, som skal kunne gå på tværs af den økonomiske politik, som et flertal i folketinget ønsker at føre. Det vil i hvert fald efter vor opfattelse stride mod almindelige demokratiske principper. Derfor tror jeg også, man skal stoppe med at tale om Nati-

onalbankens selvstændighed i forhold til staten. Der er her tale om en praktisk arbejdsdeling forskellige myndigheder imellem, og jeg vil gerne spørge hr. Stetter, om han kan nævne eksempler på, at Nationalbanken har modarbejdet regeringens økonomiske politik. Det er jo ikke udtryk for noget modsætningsforhold, hvis Nationalbanken lempet pengepolitikken, når folketinget strammer finanspolitikken, eller omvendt. Det sker i bedste forståelse og er blot udtryk for, at man vil føre en investeringsfremmende politik eller en forbrugsfremmende politik, hvis man altså ser på hovedsigtet.

Til sidst vil jeg gerne gøre et par bemærkninger til ministeren. Vi har nu fået en ny forhøjelse af diskontoen, der, i det omfang den har nogen virkning, virker eksportfjendtlig, investeringsfjendtlig og heller ikke kan virke særlig heldig over for beskæftigelsen. Vi kan i hvert fald konstatere, at det lavere renteniveau ved at komme i EF indtil nu er udeblevet. Synes ministeren ikke, at pengepolitikken i dag i høj grad er overbelastet?

Det var det ene spørgsmål. Det andet gælder spørgsmålet om at ophæve kreditloftet, udlånsloftet, der på mange måder er gennemhullet af udenlandske lån og måske også bliver det i forbindelse med regeringens politik på uddannelsesområdet, ved at man går over til statsgaranterede lån; i realiteten bliver danske banker jo så blot ekspeditiionskontorer for danske erhvervsvirksomheder, der låner i udlandet. Ser vi frem til den 1. januar 1975, kan vi jo forvente, at udenlandske banker i stærkt stigende omfang vil optræde på det danske pengemarked. Jeg kunne tænke mig, at ministeren vil henvise til, at de skal følge de danske regler for kreditloft, men hvis man nu i praksis kan se bort fra, at de opnår nogen indlånsmasse af betydning på det danske marked, skal udlånsmassen jo hentes udefra. Så står vi i den situation, at danske banker og sparekasser er dårligere stillet end de udenlandske pengeinstitutter på det danske marked.

På denne baggrund vil jeg meget gerne spørge ministeren, om han har gjort sig nogen tanker med hensyn til, hvad der er regeringens politik på dette område. Spurgte direkte: vil ministeren arbejde henimod en ophævelse af kreditloftet?

Ordføreren for forslagsstillerne (Stetter) (KF):

Jeg er i den heldige situation, at samtlige nye ordførere i denne sal tilsyneladende har læst forhandlingen fra oktober måned sidste år. Jeg behøver derfor ikke at referere, end-sige kommentere, argumenterne for og imod politisk indflydelse på det danske kreditvæsen.

Hr. Flygaard spurgte, om jeg kunne nævne eksempler på, at samarbejdet mellem på den ene side Nationalbanken og på den anden side skiftende regeringer er gået mindre godt. Nej, det kan jeg ikke nævne eksempler på. Samarbejdet imellem skiftende regeringer og Nationalbanken er altid forløbet tilfredsstillende. Det er netop en af årsagerne til, at denne lovgivning er og var aldeles overflødig.

Jeg er også i den glædelige situation, at regeringen og den konservative gruppe er i fuld overensstemmelse med hinanden i denne som i forhåbentlig mange andre sager. Jeg vil ved denne lejlighed udtrykke vor glæde over, at regeringen i åbningstalen fremsatte bemærkninger herom.

I det gamle folketing var der et knebent flertal for, at ministeren skulle have en bemyndigelse til eventuelt at gribe ind over for Nationalbanken og forretningsbankerne. Jeg mener at kunne konstatere, at der i det nye folketing er et endog meget stort og for mig også overraskende stort flertal for, at loven ophæves. Jeg bemærkede mig især hr. Per Hækkerups betragtninger naturligvis. Jeg forstår nok, at socialdemokratiet er næsten sikre på, at de ikke kan stemme for det konservative lovforslag, men jeg forstod dog, at den socialdemokratiske gruppe vil se positivt på det resultat, som arbejdsgruppen kommer til.

Så langt, så godt. Jeg håber, vi kan ende med at vedtage regler i enighed vedrørende forholdet mellem de politiske magthavere og Nationalbanken.

Jeg skal slutte med at takke økonomiministeren for, at regeringen er rede til at ned-sætte en arbejdsgruppe, som vil fremkomme

med forslag til regler på dette felt, og jeg takker også for, at man derved vil give folketingsudvalget den fornødne assistance i denne sag.

Økonomiministeren (Nyboe Andersen):

Der er blevet stillet et par spørgsmål til mig, som jeg gerne vil svare på.

Fru Dagmar Andreasen spurgte, om der var fælles EF-regler på vej, som kunne gøre det nødvendigt at opretholde loven eller en del af loven, og dér vil jeg henvise til det direktiv om stabilitet og økonomisk vækst, som er vedtaget i forbindelse med den anden fase af det økonomisk-monetære samarbejde her før jul. Det er alt sammen beslutninger, der ikke er trådt ud i livet, fordi man afventer den samlede pakkeløsning omkring regionalpolitikken i EF, men det er altså et led deri, at man anbefaler landene at have mulighed for at gennemføre kassebindingsregler. Nu kan det jo gøres ved frivillige aftaler; men for så vidt man ønsker en lovgivning bag disse aftaler, er det altså et punkt, hvor man kan henvise til dette EF-direktiv.

Hr. Flygaard spurgte, om jeg ikke mente, at pengepolitikken er overbelastet. Jo, det kan man jo nok mene, men det er der i og for sig adskillige dele af dansk økonomisk politik der er ud fra det ene og det andet synspunkt; det er jo hele vores problem, indkomstskatten er også overbelastet osv. Men som situationen ligger i øjeblikket, er det min opfattelse, at det ikke på nogen måde ville være forsvarligt at anbefale, at udlånsloftet skulle hæves, endsi-gt at man helt skulle ophæve den reguleringsform, som ligger i udlånsloftet.

Noget andet er, at det, som alle ved, er regeringens hensigt at prøve ved andre politiske midler, også ved utraditionelle politiske midler, netop at opnå en aflastning bl. a. af pengepolitikken.

Per Hækkerup (S):

Kun to bemærkninger. Jeg vil gerne un-

[Per Hækkerup.]

derstrege over for økonomiministeren, at vi ser den eksisterende lov som et led i en samlet økonomisk politik, og at vi derfor vil have den vurderet i forhold til, hvordan den økonomiske politik i øvrigt bliver ført.

Til hr. Stetter vil jeg gerne sige, at vel gav jeg udtryk for, at vi naturligvis ville være med i et udvalgsarbejde og også ville afvente en arbejdsgruppes arbejde med problemerne, idet jeg tilføjede, at det gjorde ikke noget, om det tog nogen tid, men hr. Stetter har ikke lov til ud fra denne tilkendegivelse af, at vi naturligvis vil medvirke i udvalgsarbejdet, at drage den konklusion, at vi så også vil medvirke til det resultat, som arbejdsgruppen måtte nå frem til. Vi må jo dog kende resultatet, før vi kan tage stilling til det.

Flygaard (DR):

Tror ministeren rent principielt, at et udlånsloft kan bevares, i samme omfang som man får friere kapitalforhold over for udlandet?

Økonomiministeren (Nyboe Andersen):

Jeg anser ikke udlånsloftet for at være nogen principielt heldig reguleringsform at bevare som en permanent ting, men jeg har udtalt, at jeg ikke mener, der i den øjeblikkelige situation er nogen mulighed for at ophæve det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om Danmarks Statistik [af Glistrup m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 10) findes i tillæg A. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 119).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Økonomiministeren (Nyboe Andersen):

Regeringen kan ikke acceptere forslaget om, at vi skulle ophæve lov om Danmarks Statistik.

Ved at gøre det ville vi fjerne det bestående grundlag for, at der udarbejdes statistik ved offentlig indsats. Vi mener ikke, at man kan styre et moderne samfund, som man leder en advokatvirksomhed f. eks. Vi mener, at talmæssige oplysninger er nødvendige for at føre politik, og det gælder ikke bare økonomisk politik, men det gælder i virkeligheden næsten alle former for politik, og det gælder, hvad enten det er en restriktiv eller en forholdsvis liberal politik, man fører. Man må simpelt hen vide, hvad det er for en baggrund, denne politik skal virke på.

Jeg vil gerne understrege, at det er ikke bare et offentligt behov i betydningen et statsligt behov, men det er i høj grad også et behov, som erhvervsvirksomheder og som erhvervsorganisationer føler, at de må vide besked, og præcis besked, om import og eksport og prisudvikling og lønudvikling, og hvad ved jeg.

Det er jo en velkendt sag, at erhvervsorganisationerne direkte ved mange, mange lejligheder opfordrer Danmarks Statistik til at skaffe oplysninger dels som led i den almindelige offentlige statistik, men i en række tilfælde også på den måde, at de erklærer sig villige til at betale for at få forskellige oplysninger beregnet.

Nu har jeg læst de kortfattede bemærkninger til lovforslaget sådan, at forslagsstillerne vel i og for sig ikke vil benægte, at statistik kan være nødvendig, eller i hvert fald at visse talmæssige oplysninger kan være nødvendige, men man mener, at så må folk selv få lavet den statistik, de har brug for. Jeg tror hverken, at det bliver bedre eller billigere, som man antyder i bemærkningerne det skulle gøre. Jeg tror, det bliver dyrere, for det betyder jo, at det samme arbejde så bliver gjort flere forskellige steder, uden at man måske hver især ved, hvad andre laver, og det bliver dårligere, fordi sammenligninger bliver vanskelige eller umulige. Man skal nu engang bruge fælles definitioner og afgrænsninger, hvis man skal kunne sammenligne de tal, der kommer ud af det, og sam-